

ต้นทุนเทียนพรรษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในงานประเพณี แห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

Costs of Candle Making: A Local Wisdom in the Candle Festival of Ubon Ratchathani Province

นภาพร หงษ์ภักดี ¹
Napaporn Hongpukdee
สืบพงศ์ หงษ์ภักดี ²
Surbpong Hongpukdee

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสะท้อนต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์และประเภทแกะสลัก ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือคณะกรรมการจัดงานแห่เทียน ได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจช่วยเหลือด้านงบประมาณตลอดจนทราบประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะอันจะนำไปแก้ไขปรับปรุงให้การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นประเพณีอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่โบราณกาลได้คงอยู่สืบไป

คำสำคัญ: ต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา ประเภทแกะสลัก ประเภทติดพิมพ์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

This article aimed to reflect the cost of producing the wax candle procession (including middle-and large sized candles with the both carved-bewax and molded & attached ones) to the involved organizations-government, private sector, and candle festival committees in order for them to make decision in terms of budget management and provision. Problems and suggestions leading to the conservation of this long-lasting tradition was also included.

Keywords: *The Cost of Producing Wax Candle Procession, Carved-Bewax Candle, Attached Bewax Candles, The Candles Festival of UbonRatchathani Province*

¹ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Faculty of Management Science, UbonRatchathani University
E-mail: napaubu@yahoo.com

² คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Faculty of Management Science, UbonRatchathani University
E-mail: surbpongubu@hotmail.com

บทนำ

งานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีทางพุทธศาสนาที่มีมายาวนานของชาวจังหวัดอุบลราชธานี ถือเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของ จ.อุบลราชธานี โดยกำหนดจัดงานขึ้นทุกปีในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 และแรม 1 ค่ำเดือน 8 หรือวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ในการนี้ต้นเทียนพรรษาของ จ.อุบลราชธานี มีรูปแบบที่สวยงามด้วยฝีมือชาวบ้านที่เป็นช่างทำเทียนและผู้ที่มีความสร้างสรรค์ด้านการออกแบบและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเกิดจากองค์ความรู้ของชาวบ้านที่สั่งสม และสะสมผ่านกระบวนการคิด ลงมือทำแล้วนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ซึ่งคนรุ่นใหม่มีหน้าที่ต้องต่อยอดและถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นต่อไป ทั้งนี้ประเพณีแห่เทียน จ.อุบลราชธานี เป็นที่รู้จักในระดับโลก เพราะความยิ่งใหญ่ สวยงาม วิจิตรตระการตา ทั้งขบวนแห่ต้นเทียนและมีกิจกรรมประกอบงานมากมาย และการช่วยประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำให้งานแห่เทียนพรรษาของ จ.อุบลราชธานี ยังมี “มนต์เสน่ห์” ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ต้องการมาชมอยู่เสมอ

พระครูจิตวิสุทธิญาณกุล เจ้าอาวาสวัดไชยมงคล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี (พระครูจิตวิสุทธิญาณกุล, สัมภาษณ์, 2557, 8 กรกฎาคม) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณการทำต้นเทียน โดยระบุว่าจังหวัดไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร เพราะให้ทุนสนับสนุนการจัดทำเพียง 50,000 บาท สำหรับต้นเทียนแต่ละต้น ทั้งที่ต้นเทียนขนาดใหญ่ต้นหนึ่งมีค่าใช้จ่ายประมาณ 400,000 บาท ปัญหาอีกประการคือกำลังใจของช่างทำต้นเทียน เพราะที่ผ่านมาช่างทำต้นเทียนไม่ได้รับความสนใจจากผู้จัดงานทั้งที่เป็นพี่น้องสำคัญของทางประติมากรรมต้นเทียน ดังนั้น จังหวัดต้องรับทราบปัญหาแล้วแก้ปัญหาเชิงบูรณาการร่วมกัน นอกจากนี้ ในการทำต้นเทียนช่างทำต้นเทียนซึ่งเป็นช่างฝีมือจะได้ค่าแรงทำต้นเทียนน้อยกว่าการรับจ้างทำโบสถ์วิหารซึ่งเป็นงานฝีมือในลักษณะเดียวกัน แต่ด้วยแรงศรัทธาจึงต้องทำเพื่อสืบสานประเพณี ด้านนายแก้ว อาจหาญ ช่างเทียนวัดบูรพาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ 2 ปีติดต่อกัน กล่าวว่า วัดใช้งบประมาณ

จัดทำต้นเทียนพรรษา จำนวนเงิน 330,000 บาท แต่ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดเพียง 50,000 บาท แต่การที่ช่างยังคงรับทำต้นเทียนด้วยงบประมาณจำนวนน้อย เพราะเป็นความภาคภูมิใจของชาวอุบลราชธานีทุกคนที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีนี้ ในการนี้ ปัญหาเรื่องเงินทุนใช้จัดทำต้นเทียนพรรษา ส่งผลให้ปัจจุบันการจัดทำต้นเทียนพรรษามีจำนวนลดลงเรื่อยๆ เพราะคณะผู้ทำต้นเทียนไม่สามารถแบกรับภาระค่าแรงและค่าวัสดุที่มีราคาแพงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้งานวิจัยเรื่องบทบาทของวัดและชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี ยังพบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเพณีแห่เทียนพรรษาใน จ.อุบลราชธานี เริ่มส่งต้นเทียนเข้าร่วมประกวดน้อยลง เพราะค่าใช้จ่ายในการทำต้นเทียนพรรษาแต่ละต้นที่สูงขึ้นทุกปี (พระมหาจิตินเรศ วุฑฒิธมโม, 2555)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสะท้อนต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์และประเภทแกะสลัก ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือคณะกรรมการจัดงานแห่เทียน เพื่อมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจช่วยเหลือด้านงบประมาณ ตลอดจนทราบประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะของวัดและช่างเทียน อันจะนำไปแก้ไขปรับปรุงให้การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี ซึ่งเป็นประเพณีอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่โบราณกาลได้คงอยู่สืบไป

ในการศึกษาข้อมูลต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษานั้น ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากฐานข้อมูลผลการตัดสินใจประกวดต้นเทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2556 เฉพาะประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง ในเขตอำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี โดยสอบถามจากช่างทำต้นเทียนจำนวน 11 คน จากวัด 11 แห่ง นอกจากนี้ยังมีเจ้าอาวาสวัด จำนวน 3 รูป และกลุ่มชาวบ้านและนักท่องเที่ยว จำนวน 30 คน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการเก็บข้อมูลต้นทุนเทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2557 ดังนี้

ตารางที่ 1 รายชื่อวัด 11 แห่ง ที่ดำเนินการเก็บข้อมูลต้นทุนเทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี จากช่างทำต้นเทียนประจำปี พ.ศ. 2557

ประเภทแกะสลัก		ประเภทตีพิมพ์	
ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง
1. วัดผาสุกราม	1. วัดทุ่งศรีเมือง	1. วัดมหาวนาราม	1. วัดพลแพน
2. วัดไชยมงคล	2. วัดพระธาตุหนองบัว	2. วัดบูรพาราม	2. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
	3. วัดกลาง	3. วัดศรีประดู่	3. ศูนย์การเรียนรู้เทียนพรรษาศรีประดู่

ที่มา: ผลการตัดสินใจการประกวดต้นเทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี (2556)

พัฒนาการของเทียนพรรษา

เทียนพรรษาเป็นเทียนขนาดใหญ่และยาวพิเศษกว่าเทียนชนิดอื่นๆ ใช้สำหรับจุดในโบสถ์ เริ่มจากวันเข้าพรรษาจนถึงวันออกพรรษาของแต่ละปี การทำเทียนพรรษามีพัฒนาการเริ่มจากการต้มขี้ผึ้งและนำขี้ผึ้งไปปั่นเป็นเทียนเพื่อนำไปถวายพระภิกษุ โดยนำเทียนเล่มเล็กจำนวนหลายเล่มมามัดรวมกันเป็นลำต้นคล้ายกับต้นกล้วยหรือลำไม้ไผ่ แล้วนำไปติดกับฐานการมัดรวมกันนี้เรียกว่า “ต้นเทียนพรรษา” โดยมีภาพขบวนแห่เทียนเพื่อนำไปถวายพระที่วัดในอดีตเป็นดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพขบวนแห่เทียนไปถวายพระที่วัดในอดีต

ที่มา: ประสูติอีสาน (2558)

ต้นเทียนพรรษาประเภทแรก ได้แก่ “มัดรวมติดลาย” เป็นการนำเทียนเล่มเล็กมามัดรวมกันบนแกนไม้ไผ่เพื่อให้เป็นต้นเทียนขนาดใหญ่ แล้วติดกระดาษเงินและกระดาษทองเป็นลายต่างๆ มาติดประดับตกแต่งโดยรอบของต้นเทียน ต่อมาได้มีการคิดทำต้นเทียนเป็นต้นเดียวเพื่อใช้จุดได้นาน โดยการใช้ลำไม้ไผ่ที่หุบล้างเป็นแบบหล่อเมื่อหล่อเทียน เป็นต้น แล้วจึงนำมาติดที่ฐานและจัดขบวนแห่เทียนไปถวายพระที่วัด การตกแต่งต้นเทียนพรรษาเริ่มขึ้นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน

โดยลงไฟขี้ผึ้งหรือตากแดดให้อ่อนแล้วปั้นเป็นรูปดอกกลาดวน ติดต้นเทียนหรือต้มขี้ผึ้งให้ละลาย จากนั้นจึงแกะผลมะละกอหรือผลฟักทองเป็นลวดลาย เสียบไม้แล้วจุ่มลงในน้ำขี้ผึ้งและน้ำเย็น ต่อจากนั้นแกะขี้ผึ้งออกจากแบบและตกแต่งให้สวยงามเพื่อนำไปติดที่ต้นเทียน

ในปี พ.ศ. 2482 นายโพธิ์ ส่งศรี ช่างทำทองเริ่มทำลายไทยประดับบนต้นเทียนพรรษา โดยทำแบบพิมพ์หรือแม่พิมพ์ลงในแผ่นปูนซีเมนต์แล้วกดขี้ผึ้งที่อ่อนตัวลงบนแม่พิมพ์นั้น ได้ขี้ผึ้งเป็นลายไทยเพื่อนำไปติดกับลำต้นเทียน ต่อมานายสวน คุณผล ได้คิดทำลายให้หุ่นและสลัสนั้นเห็นได้ชัด เมื่อส่งเทียนพรรษาเข้าประกวดจึงได้รับรางวัลชนะเลิศ ในปี พ.ศ. 2497 นายประดับ ก้อนแก้ว คิดประดิษฐ์ทำหุ่นเป็นเรื่องราวพุทธประวัติและติดลวดลายขี้ผึ้งที่หุ่นทำให้มีลักษณะแปลก จึงทำให้เทียนพรรษาได้รับรางวัลชนะเลิศ และชนะเลิศมาทุกปีในประเภทตีพิมพ์และในปี พ.ศ. 2502 นายคำหมา แสงงาม เป็นช่างแกะสลักลงในเทียนพรรษาคคนแรก คณะกรรมการตัดสินให้ชนะการประกวด ทำให้เกิดการประท้วงคณะกรรมการตัดสิน ในปีต่อมาจึงแยกต้นเทียนเป็น 2 ประเภท ได้แก่ประเภทตีพิมพ์ (ตามแบบเดิม) และประเภทแกะสลัก ทั้งนี้การทำเทียนพรรษามีพัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2511 ผู้คนได้พบเห็นต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่และสูงขึ้น มีการแกะสลักลวดลายในส่วนลำต้นอย่างวิจิตรพิสดารในส่วนฐานก็มีการสร้างหุ่นแสดงเรื่องราวทางศาสนาและความเป็นไปในสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย กลายเป็นประติมากรรมเทียนพรรษาที่ยิ่งใหญ่ โดยช่างผู้ริเริ่มการทำต้นเทียนยุคหลังคือ นายอุตสาห และนายสมัย จันทรวิจิตร สองพี่น้องซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์งานทางศิลปะอันเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างแท้จริง (ประสูติอีสาน, 2558)

ประวัติงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

ในอดีตสมัยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองอุบล ชาวอุบลไม่มีการหล่อเทียนพรรษาและแห่เทียนพรรษาดังเช่นในปัจจุบัน โดยชาวบ้านจะพั่นเทียนยาวรอบศีรษะไปถวายพระเพื่ออุทิศบูชาจำพรรษา การแห่เทียนพรรษาแต่เดิมมิได้จัดใหญ่โตเหมือนในปัจจุบัน มีเพียงชาวบ้านร่วมกันบริจาคเทียน แล้วนำเทียนมาติดกับลำไม้ไผ่ที่เตรียมไว้ และใช้กระดาขึงโก (กระดาขึงเงินสีทอง) ตัดเป็นลายพันปลาปิดรอยต่อ จากนั้นจึงนำต้นเทียนไปมัดติดกับปืบน้ำมันก๊าด ส่วนฐานของต้นเทียนใช้ไม้ตีเป็นแผ่นเรียบหรือทำสูงขึ้นเป็นชั้นๆ ติดกระดาขึง แล้วแห่นำไปถวายวัด พาหนะที่ใช้คือเกวียนหรือล้อเลื่อนที่ใช้วัวหรือคนลากจูง โดยการแห่ของชาวบ้านจะมีฆ้อง กลอง กรับ และการฟ้อนรำด้วยความสนุกสนาน ในการนี้ การแห่เทียนพรรษาในสมัยโบราณของ จ.อุบลราชธานี จัดขึ้นเฉพาะตามคุ้มวัดต่างๆ

เมื่อปี พ.ศ. 2444 เมืองอุบลราชธานีได้จัดงานบุญบั้งไฟ โดยทุกคุ้มจะนำบั้งไฟมารวมกันที่วัดหลวงริมแม่น้ำมูลซึ่งจะมีการแห่บั้งไฟไปรอบเมืองและจุดขึ้นไปบนท้องฟ้าทำให้เกิดอุบัติเหตุบั้งไฟตกลงมาถูกชาวบ้านเสียชีวิต ดังนั้นกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์จึงทรงให้ยกเลิกงานประเพณีบุญบั้งไฟ และเปลี่ยนมาจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาแทน สมัยแรกๆ ยังไม่มีการประกวดเทียนพรรษาแต่ชาวบ้านจะรำลือว่าเทียนพรรษาวัดใดสวยงามมากที่สุด ทั้งนี้ ในสมัยโบราณเทียนพรรษาแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ เทียนโบราณประเภทที่ 1 เรียกว่าเทียนมณฑก ใช้เป็นเครื่องบริวารในการทอดกฐิน เทียนมณฑกนี้ทำหน้าที่ตั้ง ที่วางเครื่องบริวารและบริวารที่จะนำไปทอดถวายแด่พระสงฆ์ ประเภทที่ 2 คือ เทียนปราสาทผึ้ง ทำขึ้นเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับ หรือทำขึ้นเพื่อเก้าน ประเภทที่ 3 คือ เทียนพุ่ม ทำขึ้นเพื่อถวายพระสงฆ์ ถือว่าถวายแล้วได้กุศลเป็นอย่างมาก และประเภทที่ 4 คือ เทียนมัดรวม จะมีลักษณะคล้ายเทียนพุ่มต่อมาได้มีการประดิษฐ์ประดอยต้นเทียนให้สั้นบ้างยาวบ้าง และนำมาประดับด้วยลวดลายต่างๆ (ประวัติงานประเพณีแห่เทียนพรรษา, ม.ป.ป.)

การกำหนดเทียนประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์

การกำหนดเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก ต้นเทียนประเภทแกะสลักเป็นต้นเทียนสมัยใหม่ทำเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2502 เทียนที่จะใช้เทศน์เทียน ส่วนใหญ่จะใช้เทียนที่มีสีเข้ม ซึ่งเมื่อแกะสลักออกมาแล้วจะทำให้เห็นลายสวยงาม

ชัดเจน ขั้นตอนการทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักเป็นดังนี้

1. การออกแบบลายที่จะแกะสลัก โดยการร่างทั้งส่วนฐาน ลำต้นและยอดเทียน การออกแบบโครงสร้างและลวดลายของต้นเทียนขึ้นอยู่กับเรื่องราวที่จะนำเสนอในขบวนรถแห่ เพราะเรื่องราวที่แกะลำต้นจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวของตัวละครในรถขบวนแห่ต้นเทียนพรรษา เช่น ลายกินรีเป็นลวดลายที่มีความอ่อนหวาน ลายยักษ์หรือสัตว์ป่าหิมพานต์ก็จะเป็นลายกระปี่คะ ซึ่งจะเป็นลายที่มีความดุและสามารถดันลายไปตามจินตนาการได้ เป็นต้น

2. การขึ้นโครงและเตรียมแกนของลำต้น เป็นการทำฐานต้นเทียนและองค์ประกอบ สัตว์หิมพานต์หุ่นและบันหนก การเตรียมแกนของลำต้นจะเป็นแกนไม้หรือเหล็กและไม่ให้มีรูอากาศเข้าแกนกลาง เพราะเทียนที่เจาะเข้าไปอยู่ที่ส่วนกลางของแกน ทำให้สิ้นเปลืองเทียนและเสียเวลา บางครั้งทำให้เทียนร่วงลงพื้น และจะต้องเทใหม่ ส่วนมากช่างจะสำรวจความเรียบร้อยของแกนก่อนการเทศน์เทียนและใช้ปูนปลาสเตอร์ปั้นทับแกนหรือวัสดุอย่างอื่นปิดรูก่อนเทเทียนเพื่อความปลอดภัย

3. การเตรียมเทียน เป็นการเตรียมเทียนโดยการต้มเทียน สำหรับใช้เทลำต้นและใช้บันหนกเทียนที่จะใช้เทลำต้นต้องผสมขี้ผึ้งแท้ (ที่มาจากรังผึ้งแท้ๆ) เพราะจะทำให้เหนียวและเมื่อแกะสลักจะไม่ทำให้ลายแตกหรือหักง่ายและลายมีความคมชัดมากยิ่งขึ้น สำหรับเทียนที่ใช้สำหรับบันหนกจะมีส่วนผสมของขี้ผึ้งแท้หรือไม่ก็ได้ ในการติดหุ่นนั้นแม่เทียนที่ติดจะยังไม่แห้งก็สามารถชุบหรือแกะสลักได้เลย สำหรับระยะเวลาในการเทลำต้นขึ้นอยู่กับความหนาของเทียนและการสังเกตลำต้นเทียน โดยตรวจสอบความเย็นที่ผิวสัมผัสและเคาะฟังเสียง หากเคาะแล้วมีเสียงดังแสดงว่าใช้ได้ เนื่องจากเมื่อเทียนเย็นลงจะหดตัวและไม่ติดโลหะ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเทียนกับโลหะ เมื่อเคาะจึงมีเสียงดังมากกว่าขณะที่เริ่มเทเทียน ในการนี้แบบเทียนทำจากสังกะสีหรือแผ่นเหล็กตัดโค้งเชื่อมหรือบัดกรีเป็นรูปทรงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางขึ้นอยู่กับขนาดของต้นเทียน ส่วนมากจะใหญ่กว่า 30 เซนติเมตร เพราะจะเห็นลายเด่นชัดกว่าขนาดเล็กเมื่อมองจากระยะไกล โดยเฉพาะในเวลากลางคืน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลายขนาดของเทียนและความสูงของต้นเทียนและความส่องสว่างของไฟสปอตไลท์ที่จะเพิ่มสีสันและความสวยงาม

4. การเขียนลาย เป็นการลงเส้นร่างภาพและลวดลายลงบนลำต้นก่อนการแกะสลักโดยการร่างทั้งส่วนฐานลำต้นและยอดอาจใช้วิธีร่างลายลงบนกระดาษแก้วหรือกระดาษไขก่อน

แล้วจึงลอกลายลงบนต้นเทียนหรือใช้การเขียนลายแบบสด โดยใช้ปากกาเมจิก เหล็กปลายแหลมหรือตะปูเพื่อร่างภาพ หากเป็นช่างที่มีความชำนาญจะใช้เกียง (อุปกรณ์เสริมในการแกะสลักต้นเทียน มีลักษณะเหมือนค้อนมีดเล็กๆ)

5. การแกะสลัก เป็นการแกะตามเส้นที่ร่างไว้โดยใช้เครื่องมือแกะสลัก มีทั้งการเซาะ เจาะ ชิดและขุดให้เป็นรูป 3 มิติเหมือนของจริง หรือรูปที่ร่างไว้ตามจินตนาการ โดยเริ่มแกะจากลายที่มีภาพประกอบเพราะเป็นส่วนที่นูนสูงแล้วไล่ไปตามระดับชั้นของลายหรือขอลายแต่ละกลุ่มที่ต้องการความคมชัด โดยเฉพาะกลุ่มลายที่อยู่ด้านข้างของตัวรถต้นเทียนพรรษา ซึ่งเป็นจุดที่น่าสนใจและสื่อความหมายได้ชัดเจนมากที่สุด ทั้งนี้ ข่างแกะสลักเทียนต้องมั่นใจในการลงลายแกะสลักเพราะหากพลาดจะทำให้ชิ้นงานเสียหาย ดังนั้น ข่างจึงต้องใจใส่ในการแกะสลักเป็นพิเศษ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ อารมณ์ของผู้แกะสลักซึ่งต้องนิ่ง ต้องต่อเนื่อง และแกะสลักโดยลงน้ำหนักเท่ากัน นอกจากนี้อุณหภูมิก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการแกะสลักเทียน เพราะช่างต้องทำงานอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การทำงานในช่วงเวลาอากาศเย็นหรือช่วงกลางคืนต้องใช้อุปกรณ์ เช่น เครื่องเป่าลม สเปคโตรไลท์ หรือเตาถ่าน เพื่อช่วยให้เทียนอ่อนตัวง่ายต่อการแกะ เพราะหากอุณหภูมิร้อนเกินไปเทียนจะละลายหรือบิด แต่หากอากาศเย็นเทียนจะเปราะแตกหักง่าย โดยหากมีเศษเทียนแตกหักก็สามารถนำมาหลอมใหม่และใช้งานได้อีก

6. การทำหุ่นหรือองค์ประกอบเรื่องราวที่น่าเสนอบนรถต้นเทียน เมื่อแกะสลักลำต้นเสร็จแล้วจะเป็นขั้นตอนการทำหุ่นหรือองค์ประกอบเรื่องราวที่น่าเสนอบนรถต้นเทียน ส่วนใหญ่การทำหุ่นจะเริ่มจากทำฐานรองหุ่น มีแกนยึดหุ่น โครงยึดอาจเป็นเหล็กหรือไม้ที่แข็งแรง จากนั้นนำปูนปลาสเตอร์กับยิมะพร้าวผสมปั้นแต่งผิวให้เรียบรอติดเทียน สำหรับเทียนที่ใช้ติดใช้วิธีเทียนที่ต้มแล้วลงในถาดเทียนให้สม่ำเสมอและปล่อยให้เทียนเย็นตัวลงก่อนแกะจากถาดเป็นแผ่นๆ และติดเข้ากับหุ่น ตกแต่งหุ่นนั้นให้เรียบร้อยและแกะสลักหรืออาจพอกและแกะลวดลายให้สวยงามหากต้องการความนูน

การทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ มีขั้นตอนและวิธีการคล้ายกับขั้นตอนการทำต้นเทียนประเภทแกะสลัก แต่มีความแตกต่างกัน 2 ประการคือ การหล่อต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ ใช้ขี้ผึ้งคุณภาพพอใช้ได้ซึ่งมีราคาถูก แต่การหล่อต้นเทียนประเภทแกะสลัก ใช้ขี้ผึ้งคุณภาพดีและราคาแพง เพราะหากขี้ผึ้งคุณภาพไม่ดีเมื่อแกะสลักลึกลงและซับซ้อนหลายชั้นจะทำให้ขี้ผึ้งแตกหัก นอกจากนี้ ต้นเทียนประเภทติดพิมพ์

มักหล่อให้มีขนาดเล็กกว่าต้นเทียนประเภทแกะสลัก ซึ่งต้องทำให้มีขนาดใหญ่เพื่อที่จะแกะสลักหรือขุดออก ส่วนการหล่อต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ ลำต้นเทียนจะเล็กกว่าแบบแกะสลัก เพราะจะต้องนำไปกลึงให้เป็นรูปและขนาดเล็กลงบางส่วนแล้วจึงติดดอกเสริมโดยรอบให้หนาขึ้น โดยใช้วิธีพิมพ์ดอกจากแบบพิมพ์แล้วนำมาติดกับลำต้น มีลวดลายละเอียดเล็กๆ ยาวๆ ไม่นูนหนา ลวดลายไม่เป็นเรื่องราวเดียวกัน แบบพิมพ์อาจแกะจากสบู่ หิน เป็นลวดลายต่างๆ แล้วเทเทียนที่หลอมแล้วลงบนแบบพิมพ์ จะได้เทียนรูปร่างตามแบบพิมพ์นั้นๆ แล้วจึงนำไปประกอบกับหุ่นที่ผูกเป็นเรื่องราว ส่วนมากจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

ขั้นตอนการทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ เริ่มด้วยการหล่อและการกลึงต้นเทียน จากนั้นเริ่มทำผึ้งแผ่น ทำดอกผึ้งติดพิมพ์และติดดอกผึ้งตามลำดับ ดังนี้

1. การทำผึ้งแผ่น เริ่มจากการต้มขี้ผึ้งให้ละลายเป็นของเหลว แล้วเทลงในแบบพิมพ์ที่ทำจากสังกะสีแผ่นเรียบหรือแผ่นเหล็ก จะทำให้ขี้ผึ้งจะแข็งตัวเร็วขึ้นและลอกออกจากแบบพิมพ์ได้ง่าย ผึ้งแผ่นที่ทำเสร็จแล้วจะนำไปติดส่วนต่างๆ ของต้นเทียนเพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับติดลายดอกต่อไป

ภาพที่ 2 ตัวอย่างลายที่ใช้งานต้นเทียนประเภทติดพิมพ์
ที่มา: บันทึกภาพด้วยตนเองที่วัดมหานามาราม

2. การทำดอกผึ้งติดพิมพ์ เริ่มจากการทำแบบพิมพ์ โดยใช้ปูนปลาสเตอร์หรือแท่งปูนซีเมนต์ แกะให้ได้ลวดลายที่ต้องการ จากนั้นต้มขี้ผึ้งคุณภาพดี โดยใช้ขี้ผึ้งลงในชามอ่างขนาดกลาง แล้ววางลงในชามอ่างขนาดใหญ่ที่ใส่น้ำไว้อีกทีหนึ่ง จากนั้นนำชามอ่างขนาดใหญ่ไปตั้งไฟ เมื่อขี้ผึ้งต้มละลายแล้วให้กรองเอาตะกอนทิ้งเพื่อให้ได้ขี้ผึ้งที่บริสุทธิ์ และปล่อยให้ขี้ผึ้งเย็นลง ขี้ผึ้งจะเริ่มแข็งตัว คลึงและขยำขี้ผึ้งให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียว จากนั้นวางแบบพิมพ์บนแผ่นไม้หน้าเรียบ ทาน้ำมันพืชเล็กน้อยลงในแบบพิมพ์ กดขี้ผึ้งลงในพิมพ์แล้วใช้ขวดคลึงไปมาให้ขี้ผึ้งแทรกเข้าไปทุกเส้นลาย แล้วหยดน้ำละลายสบู่หรือ

ผงซีกฟอกลงในแบบพิมพ์ เพื่อให้ขี้ผึ้งแข็งตัวเร็วขึ้นและลอกออกจากพิมพ์ได้ง่าย ใช้มีดตัดดอกผึ้งส่วนเกินโดยวางดอกผึ้งที่เกาะออกจากพิมพ์บนกระจก และหากจุ่มปลายมีดลงในน้ำมันพืชจะช่วยให้เทียนไม่ติดปลายมีด

ภาพที่ 3 การถ่ายทอดองค์ความรู้การทำดอกผึ้งติดพิมพ์
ที่มา: บันทึกภาพด้วยตนเองที่วัดมหาวนาราม

ภาพที่ 4 รวมภาพจิตอาสา ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวมาช่วยตัดดอกผึ้ง
ที่มา: บันทึกภาพด้วยตนเองที่วัดพลแสน

3. การติดดอกผึ้ง เริ่มจากการร่างเค้าโครงสวดลายที่ต้องการ โดยก่อนเลือกสวดลายดอกผึ้งที่จะนำมาติด ช่างจะกำหนดตามความเหมาะสมของสวดลายกับเค้าโครงร่างของส่วนที่จะติดดอกผึ้ง ต่อมาจึงเป็นการติดดอกผึ้งโดยใช้ช่างที่มีประสบการณ์ และควรติดในที่ๆ มีแสงสว่างเพียงพอและมีดินฟ้า อากาศที่เหมาะสม เพราะหากอากาศเย็นเกินไปจะทำให้ดอกผึ้งแข็งและกระด้างทำให้ติดได้ไม่ดีและอาจต้องใช้ความร้อนช่วยซึ่งจะทำให้เสียเวลา

ความหมายของต้นทุนผลิตภัณฑ์

ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ หมายถึง ต้นทุนของการผลิตทั้งหมดที่เกี่ยวข้องทางตรงและทางอ้อมกับผลิตภัณฑ์นั้น เช่น ต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา ประกอบด้วย เทียน เหล็ก ปูนพลาสติก ไม้อัด โยมะพร้าว ค่าจ้างช่างทำต้นเทียน เป็นต้น ต้นทุนผลิตภัณฑ์สามารถจำแนกได้หลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่างเพียงการจำแนกต้นทุนตามลักษณะพื้นฐานของต้นทุนทางกายภาพ โดยในการผลิตเทียนพรรษา จะมีต้นทุนดังต่อไปนี้ (วิวัฒน์ อภิสิทธิ์ภิญโญ, 2554)

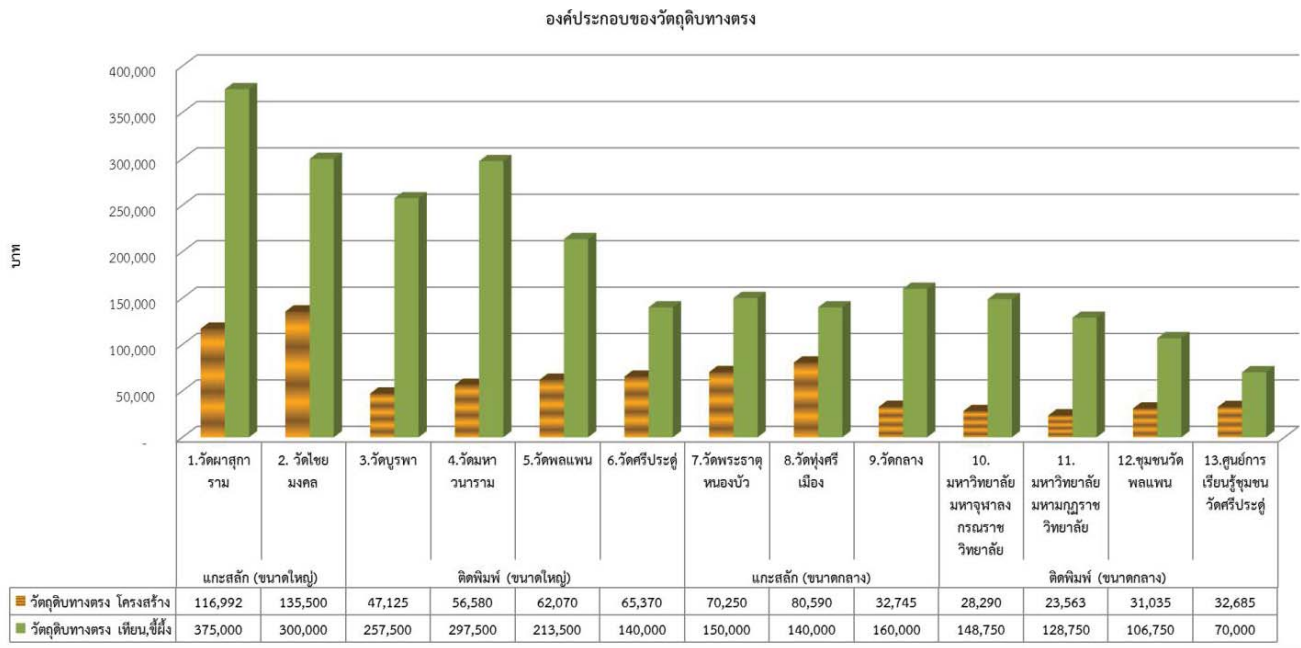
1. วัตถุดิบทางตรง (direct material) คือต้นทุนของวัตถุดิบที่เป็นส่วนสำคัญของทำต้นเทียนพรรษาที่สามารถคิดเข้าหน่วยผลิตภัณฑ์และวัดได้โดยง่าย ได้แก่ เทียน เหล็ก ปูนพลาสติก ไม้อัด โยมะพร้าว เป็นต้น

2. ค่าแรงงานทางตรง (direct labor) คือ แรงงานของผู้ทำการผลิตโดยตรงในการแปรสภาพวัตถุดิบที่นำเข้าสู่กระบวนการผลิตจนได้เป็นสินค้าสำเร็จรูป สำหรับการทำต้นเทียนพรรษา ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานของช่างเทียน ทั้งนี้จากการสำรวจพบว่าการจ่ายค่าแรงงานช่างทำต้นเทียนพรรษาจำแนกเป็น 2 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 วัดจ่ายค่าแรงงานให้ช่างทำต้นเทียน และรูปแบบที่ 2 คือ ค่าแรงของช่างทำต้นเทียนที่ได้จากเงินรางวัลที่ได้รับจากการประกวดต้นเทียนพรรษา โดยรูปแบบที่ 2 นี้สามารถจำแนกได้เป็นอีก 3 รูปแบบย่อยคือ 1) เงินรางวัลมอบให้ช่างทำต้นเทียนร้อยละ 100 2) เงินรางวัลมอบให้ช่างทำต้นเทียนร้อยละ 50 และมอบให้วัดร้อยละ 50 หรือ 3) เงินรางวัลมอบให้ช่างทำต้นเทียนร้อยละ 80 และมอบให้วัดร้อยละ 20

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (manufacturing overhead)

คือ ต้นทุนการผลิตอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งสิ้นสำหรับการทำต้นเทียนพรรษาค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ ลวดมัดทราย ภาตเทเทียน ถังต้มเทียน ถ่าน ตะแกรง ลวด ตะปู แปรงทาสี ค่าเสื่อมราคารถเทียนพรรษา ค่าเสื่อมราคาสถูปพิมพ์ลาย เป็นต้น

จากการเก็บข้อมูลต้นทุนเทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2557 สามารถจำแนกต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาได้ดังภาพที่ 5 โดยผู้เขียนได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์เจ้าอาวาสและช่างทำต้นเทียนของแต่ละวัด

ภาพที่ 5 แสดงองค์ประกอบของวัตถุดิบทางตรง

ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ภาพที่ 5 แสดงองค์ประกอบของวัตถุดิบทางตรงพบว่า วัตถุดิบทางตรงในการทำต้นเทียนพรรษาประกอบด้วยวัสดุโครงสร้าง ได้แก่ เหล็กปูนพลาสติกไม้อัด โยมะพร้าว และส่วนที่เป็นเทียนและขี้ผึ้งพบว่า ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางจะใช้เทียนขี้ผึ้งมากกว่าวัสดุโครงสร้าง และพบว่าการทำต้นเทียนพรรษาที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดของแต่ละประเภทจะได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดต้นเทียนพรรษา ปี พ.ศ. 2557 โดยต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดใหญ่ที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 375,000 บาท คือ

วัดผาสุการามได้รับรางวัลชนะเลิศ ส่วนต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่ ที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 297,500 บาท คือ วัดมหาวนาราม ได้รับรางวัลชนะเลิศ และต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดกลาง ที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 148,750 บาท คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับรางวัลชนะเลิศ ยกเว้นต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดกลางที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 160,000 บาท คือวัดกลาง โดยได้รับรางวัลชมเชย

ตารางที่ 2 แสดงค่าแรงงานทางตรงของต้นเทียนพรรษารูปแบบที่ 1 วัดจ่ายค่าแรงให้กับช่างเปรียบเทียบกับรางวัลที่ได้รับจากการประกวดต้นเทียนพรรษาปี พ.ศ. 2557

ประเภท	วัด/องค์กร	ค่าแรงทางตรง (บาท)	รางวัลที่ได้รับ
แกะสลัก (ขนาดใหญ่)	1. วัดผาสุกราม	400,000	ชนะเลิศ
	2. วัดไชยมงคล	200,000	ชมเชย
ติดพิมพ์ (ขนาดใหญ่)	3. วัดมหาวนาราม	175,000	ชนะเลิศ
แกะสลัก (ขนาดกลาง)	4. วัดพระธาตุหนองบัว	150,000	ชนะเลิศ
	5. วัดทุ่งศรีเมือง	100,000	ชมเชย
ติดพิมพ์ (ขนาดกลาง)	6. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	175,000	ชนะเลิศ

ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงค่าแรงงานทางตรงของต้นเทียนพรรษารูปแบบที่ 1 คือ วัดจ่ายค่าแรงให้กับช่างเปรียบเทียบกับรางวัลที่ได้รับจากการประกวดต้นเทียนพรรษาปี พ.ศ. 2557 พบว่า การทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง ที่จ่ายค่าแรงทางตรงมากที่สุดของแต่ละประเภทจะได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดต้นเทียนพรรษาปี พ.ศ. 2557 ดังนี้ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดใหญ่ วัดที่จ่ายค่าแรงงานสูงสุดจำนวนเงิน 400,000 บาท คือ วัดผาสุกราม ได้รับรางวัลชนะเลิศ

ต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่ วัดที่จ่ายค่าแรงงานสูงสุด จำนวนเงิน 175,000 บาท คือ วัดมหาวนาราม ได้รับรางวัลชนะเลิศ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดกลาง วัดที่จ่ายค่าแรงงานสูงสุด จำนวนเงิน 150,000 บาท คือ วัดพระธาตุหนองบัว ได้รับรางวัลชนะเลิศ และต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดกลาง วัดที่จ่ายค่าแรงงานสูงสุดจำนวนเงิน 175,000 บาท คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับรางวัลชนะเลิศ

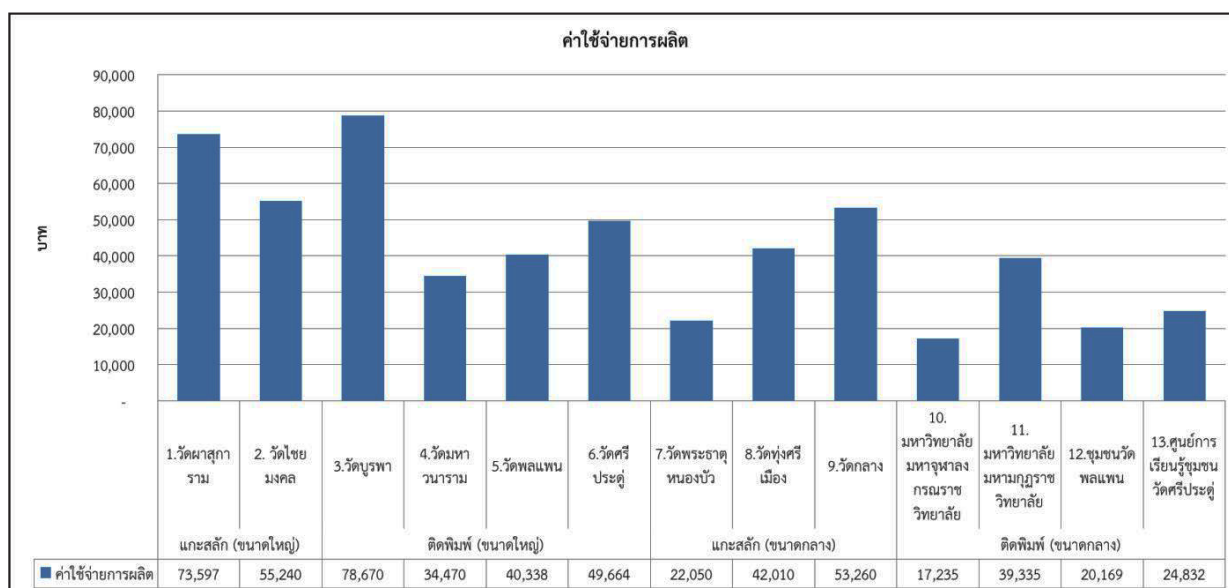
ตารางที่ 3 แสดงค่าแรงงานทางตรงของต้นเทียนพรรษารูปแบบที่ 2 วัดไม่ได้จ่ายค่าแรงให้กับช่าง โดยช่างได้ค่าแรงจากเงินรางวัลที่ได้รับจากการประกวด

ประเภท	วัด/องค์กร	รางวัลที่ได้รับ	จำนวนเงินที่ได้รับ
ติดพิมพ์ (ขนาดใหญ่)	1. วัดบูรพา	ชมเชย	50,000
	2. วัดพลแพน	รองชนะเลิศอันดับ 1	180,000
	3. วัดศรีประดู่	ชมเชย	50,000
ติดพิมพ์ (ขนาดกลาง)	4. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	ชมเชย	30,000
	5. ชุมชนวัดพลแพน	รองชนะเลิศอันดับ 2	50,000
	6. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดศรีประดู่	รองชนะเลิศอันดับ 1	80,000
แกะสลัก (ขนาดกลาง)	7. วัดกลาง	ชมเชย	30,000

ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตารางที่ 3 แสดงค่าแรงงานทางตรงของต้นเทียนพรรษารูปแบบที่ 2 คือ วัดไม่ได้จ่ายค่าแรงให้กับช่าง แต่ช่างจะได้ค่าแรงจากเงินรางวัลที่ได้รับจากผลการประกวด พบว่าการจ่ายค่าแรงงานในรูปแบบที่ 2 ไม่มีวัดใดที่ได้รับรางวัลชนะเลิศโดยรายละเอียด ดังนี้ ประเภทต้นเทียนติดพิมพ์พรรษานาขนาดใหญ่ วัดที่รับเงินรางวัลสูงสุดคือ วัดพลแพน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 รองลงมาคือ วัดบูรพา และวัดศรีประดู่ ได้รับรางวัลชมเชย โดยได้รับเงิน

รางวัล 180,000 บาท และ 50,000 บาท ตามลำดับ สำหรับประเภทต้นเทียนพรรษาดัดพิมพ์ขนาดกลาง วัด/องค์กรที่รับเงินรางวัลสูงสุดคือศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดศรีประดู่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 จำนวน 80,000 บาท รองลงมาคือ ชุมชนวัดพลแพน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 จำนวน 50,000 บาท มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับรางวัลชมเชย จำนวน 30,000 บาท และประเภทต้นเทียนพรรษาแกะสลักขนาดกลาง วัดกลาง ได้รับเงินรางวัลชมเชย โดยได้รับเงินรางวัล 30,000 บาท

ภาพที่ 6 แสดงค่าใช้จ่ายการผลิต
ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ภาพที่ 6 แสดงค่าใช้จ่ายการผลิต พบว่า ต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ที่มีค่าใช้จ่ายการผลิตมากที่สุดคือต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ของวัดบูรพา จำนวนเงิน 78,670 บาท รองลงมา คือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของ วัดมหาสุการามและวัดไชยมงคล จำนวนเงิน 73,597 บาท และ 55,240 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นเทียนพรรษานาขนาดกลางที่มีค่าใช้จ่าย การผลิตมากที่สุด คือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดกลาง จำนวนเงิน 53,260 บาท รองลงมา คือ วัดทุ่งศรีเมือง จำนวนเงิน 42,010 บาท และต้นเทียนพรรษา

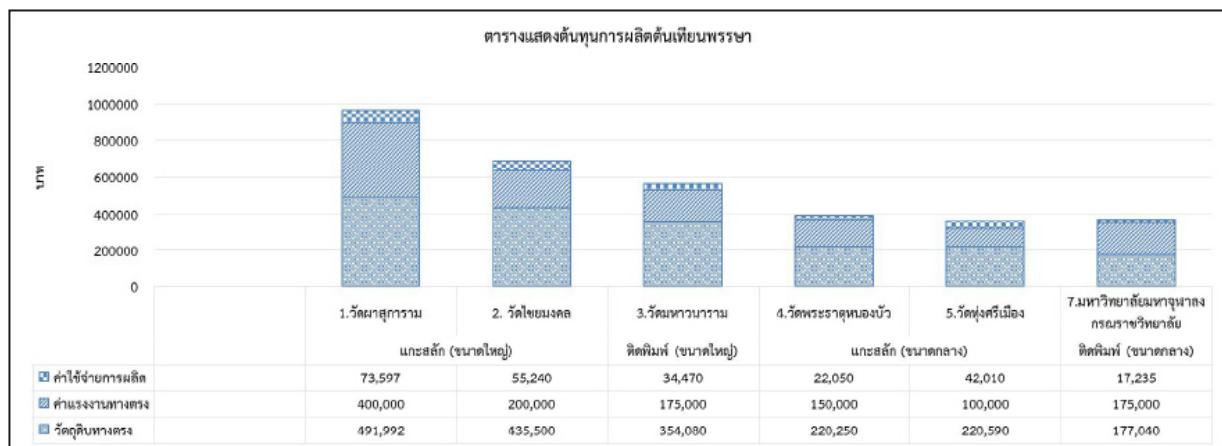
ประเภทติดพิมพ์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวนเงิน 39,335 บาท เมื่อทราบค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิตแล้ว เนื้อหาส่วนต่อไปจะนำเสนอ ต้นทุนการผลิตรวมเฉพาะวัดที่จ่ายค่าแรงงานในรูปแบบที่ 1 เนื่องจากการจ่ายค่าแรงงานให้กับช่างเทียนในระหว่างการทำต้นเทียนพรรษา ซึ่งสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของค่าแรงงานช่างเทียนมากกว่าการจ่ายค่าแรงงานในรูปแบบที่ 2 ซึ่งขึ้นกับเงินรางวัลที่ได้รับ

ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตรวมของต้นเทียนพรรษาเฉพาะวัดที่จ่ายค่าแรงในรูปแบบที่ 1

ประเภท	วัด/องค์กร	บาท				ร้อยละ			
		วัตถุดิบ	ค่าแรง	ค่าใช้จ่ายการผลิต	รวม	วัตถุดิบ	ค่าแรง	ค่าใช้จ่ายการผลิต	รวม
แกะสลัก (ขนาดใหญ่)	1. วัดผาสุกราม	491,992	400,000	73,597	965,589	50.95	41.43	7.62	100.00
	2. วัดไชยมงคล	435,500	200,000	55,240	690,740	63.05	28.95	8.00	100.00
ติดพิมพ์ (ขนาดใหญ่)	3. วัดมหาวนาราม	354,080	175,000	34,470	563,550	62.83	31.05	6.12	100.00
แกะสลัก (ขนาดกลาง)	4. วัดพระธาตุหนองบัว	220,250	150,000	22,050	392,300	56.14	38.24	5.62	100.00
	5. วัดทุ่งศรีเมือง	220,590	100,000	42,010	362,600	60.84	27.58	11.59	100.00
ติดพิมพ์ (ขนาดกลาง)	6. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	177,040	175,000	17,235	369,275	47.94	47.39	4.67	100.00

ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

จากตารางข้างต้นสามารถนำเสนอในรูปแบบของแผนภูมิแสดงต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาแต่ละประเภทได้ ดังนี้

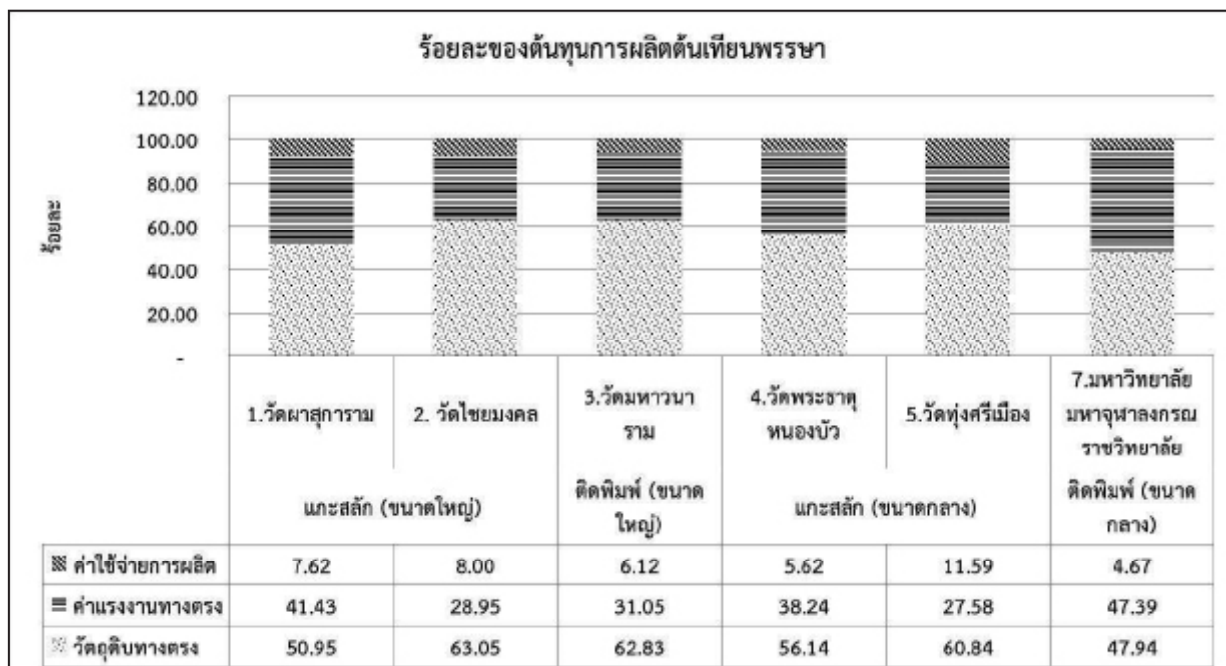

ภาพที่ 7 แสดงต้นทุนการผลิตรวมของต้นเทียนพรรษา เฉพาะวัดที่จ่ายค่าแรงในรูปแบบที่ 1

ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ภาพที่ 7 แสดงต้นทุนการผลิตรวมของต้นเทียนพรรษา เฉพาะที่วัด/องค์กรจ่ายค่าแรงในรูปแบบที่ 1 พบว่า ต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาทุกประเภททั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะมีค่าวัตถุดิบทางตรงมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าแรงและค่าใช้จ่ายการผลิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ต้นทุนการผลิตสูงสุดของต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่คือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดผาสุกราม จำนวนเงิน 965,589 บาท รองลงมาคือ วัดไชยมงคล จำนวนเงิน 690,740 บาทและต้นเทียนพรรษาประเภท

ติดพิมพ์ของวัดมหาวนาราม เป็นจำนวนเงิน 563,550 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตรวมสูงสุดของต้นเทียนพรรษานขนาดกลาง ได้แก่ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดพระธาตุหนองบัว จำนวนเงิน 392,300 บาท รองลงมาคือ ต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนเงิน 369,275 บาท และต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดทุ่งศรีเมือง จำนวนเงิน 362,600 บาท หากพิจารณา ร้อยละของต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาเป็นดังนี้ (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 แสดงร้อยละของต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาเฉพาะวัดที่จ่ายค่าแรงงานให้ช่างในรูปแบบที่ 1
ที่มา: ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ภาพที่ 8 แสดงร้อยละของต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาแต่ละประเภท เฉพาะวัด/องค์กรที่จ่ายค่าแรงงานให้ช่างในรูปแบบที่ 1 พบว่าต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ จะมีค่าวัตถุดิบทางตรงร้อยละ 50.95 และต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดกลางจะมีค่าวัตถุดิบทางตรงร้อยละ 47.94 มีรายละเอียดดังนี้ คือ สำหรับต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ พบว่าต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดไชยมงคลมีค่าวัตถุดิบทางตรงสูงสุดคือ ร้อยละ 63.05 รองลงมาคือ ต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์วัดมหาวนาราม ร้อยละ 62.83 และต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดผาสุการาม ร้อยละ 50.95 ส่วนต้นเทียนพรรษาขนาดกลางคือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดทุ่งศรีเมือง มีค่าวัตถุดิบทางตรงสูงสุดคือ ร้อยละ 60.84 รองลงมาคือ วัดพระธาตุหนองบัว ร้อยละ 56.14 และต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร้อยละ 47.94 ตามลำดับ

ต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ จะมีค่าแรงงานทางตรง ร้อยละ 28.95 และต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดกลาง จะมีค่าวัตถุดิบทางตรงร้อยละ 27.58 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ค่าแรงงานทางตรงสูงสุดสำหรับ

ต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ คือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดผาสุการาม ร้อยละ 41.43 รองลงมาคือ ต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์วัดมหาวนาราม ร้อยละ 31.05 และต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักของวัดไชยมงคล ร้อยละ 28.95 ส่วนค่าแรงงานทางตรงสูงสุดของต้นเทียนพรรษาขนาดกลาง คือต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร้อยละ 47.39 รองลงมาคือ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดพระธาตุหนองบัว ร้อยละ 38.24 และวัดทุ่งศรีเมือง ร้อยละ 27.58 ตามลำดับ

ต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ จะมีค่าใช้จ่ายการผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.12 และต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาขนาดกลาง จะมีค่าใช้จ่ายการผลิต ร้อยละ 5.62 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ร้อยละของค่าใช้จ่ายการผลิตสูงสุดของต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ ได้แก่ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดไชยมงคล วัดผาสุการาม และวัดมหาวนาราม คือ ร้อยละ 8.00 7.62 และ 6.12 ตามลำดับ ส่วนร้อยละของค่าใช้จ่ายการผลิตสูงสุดของต้นเทียนพรรษา ขนาดกลาง ได้แก่ ต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักวัดทุ่งศรีเมือง วัดพระธาตุหนองบัว และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือ ร้อยละ 11.59 5.62 และ 4.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ภาพรวมต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง เป็น ดังนี้

ต้นทุนการผลิต	ขนาดใหญ่ (บาท)		ขนาดกลาง (บาท)	
	แกะสลัก	ติดพิมพ์	แกะสลัก	ติดพิมพ์
วัตถุดิบทางตรง ค่าเฉลี่ย	435,500-491,992 463,746	205,370-354,080 284,911	192,745-220,590 211,195	102,685-177,040 142,456
ค่าเทียนและขี้ผึ้ง ค่าเฉลี่ย	300,000-375,000 337,500	140,000-297,500 227,125	140,000-160,000 150,000	70,000-148,750 113,563
ค่าวัสดุโครงสร้าง ค่าเฉลี่ย	116,992-135,500 126,246	47,125-65,370 57,786	32,745-80,590 61,195	23,563-32,685 28,893
ค่าแรงงานทางตรง ค่าเฉลี่ย	200,000-400,000 300,000	175,000 175,000	100,000-150,000 125,000	175,000 175,000
ค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าเฉลี่ย	55,240-73,597 64,419	34,470-78,670 50,785	22,050-53,260 32,030	17,235-39,335 25,392
รวมต้นทุนการผลิต ค่าเฉลี่ย	690,740-965,589 828,165	563,550 563,550	362,600-392,300 377,450	369,275 369,275

ตารางที่ 5 แสดงภาพรวมต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง พบว่า ต้นทุนการจัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดใหญ่ จะมีต้นทุนการผลิต 690,740-965,589 บาท (ค่าเฉลี่ย 828,165 บาท) ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง 435,500-491,992 บาท (ค่าเฉลี่ย 463,746 บาท) ค่าเทียนและขี้ผึ้ง 300,000-375,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 337,500 บาท) ค่าวัสดุโครงสร้าง 116,992-135,500 บาท (ค่าเฉลี่ย 126,246 บาท) ค่าแรงงานทางตรง 200,000-400,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 300,000 บาท) และค่าใช้จ่ายการผลิต 55,240-73,597 บาท (ค่าเฉลี่ย 64,419 บาท)

ต้นทุนการจัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ ขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิต 563,550 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง 205,370-354,080 บาท (ค่าเฉลี่ย 284,911 บาท) ค่าเทียนและขี้ผึ้ง 140,000-297,500 บาท (ค่าเฉลี่ย 227,125 บาท) ค่าวัสดุโครงสร้าง 47,125-65,370 บาท (ค่าเฉลี่ย 57,786 บาท) ค่าแรงงานทางตรง 175,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 175,000 บาท) และค่าใช้จ่ายการผลิต 34,470-78,670 บาท (ค่าเฉลี่ย 50,785 บาท)

ต้นทุนการจัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก ขนาดกลางมีต้นทุนการผลิต 362,600-392,300 บาท (ค่าเฉลี่ย 377,450 บาท) ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง 192,745-220,590 บาท (ค่าเฉลี่ย 211,195 บาท) ค่าเทียนและ

ขี้ผึ้ง 140,000-160,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 150,000 บาท) และ ค่าวัสดุโครงสร้าง 32,745-80,590 บาท (ค่าเฉลี่ย 61,195 บาท) ค่าแรงงานทางตรง 100,000-150,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 125,000 บาท) และค่าใช้จ่ายการผลิต 22,050-53,260 บาท (ค่าเฉลี่ย 32,030 บาท)

ต้นทุนการจัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ ขนาดกลาง มีต้นทุนการผลิต 369,275 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง 102,685-177,040 บาท (ค่าเฉลี่ย 142,456 บาท) ค่าเทียนและขี้ผึ้ง 70,000-148,750 บาท (ค่าเฉลี่ย 113,563 บาท) และค่าวัสดุโครงสร้าง 23,563-32,685 บาท (ค่าเฉลี่ย 28,893 บาท) ค่าแรงงานทางตรง 175,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 175,000 บาท) และค่าใช้จ่ายการผลิต 17,235-39,335 บาท (ค่าเฉลี่ย 25,392 บาท)

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะ

การทำต้นเทียนพรรษาใช้ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน ระหว่างการทำต้นเทียนพรรษาจนกระทั่งเคลื่อนย้ายต้นเทียนพรรษาไปบริเวณทุ่งศรีเมืองเพื่อร่วมขบวนแห่เทียนพรรษา พบปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ปัญหาเรื่องงบประมาณสนับสนุนและต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทุกปี การทำต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ประเภทแกะสลักใช้เงินทุนไม่ต่ำกว่า 600,000 บาทต่อต้น และประเภทติดพิมพ์ใช้เงินทุนไม่ต่ำกว่า 500,000 บาทต่อต้น ขณะที่

เงินงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐมีเพียงแหล่งเดียวคือ จากเทศบาลนครอุบลราชธานี ต้นละ 120,000 บาท ส่วนการทำต้นเทียนพรรษานาดกลางประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ใช้เงินทุนไม่ต่ำกว่า 350,000 บาทต่อต้น ขณะที่ได้รับเงินสนับสนุนจากเทศบาลนครอุบลราชธานี ต้นละ 50,000 บาท ทั้งนี้ เงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอกับการทำต้นเทียนพรรษา นอกจากนั้น หากพิจารณากระบวนการทำต้นเทียนพรรษาแต่ละประเภทยังพบว่ามีการกระบวนการทำหลายขั้นตอนและมีค่าใช้จ่ายที่สูง เนื่องจากการทำต้นเทียนมีการพัฒนาทั้งเรื่องรูปแบบ องค์ประกอบของฐาน และการประดับตกแต่ง ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ซึ่งยังไม่รวมค่าอาหารและเครื่องดื่มของช่าง ขณะที่วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ เหล็ก ขี้ผึ้งและเทียนมีราคาสูงขึ้นทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของพระรณยุทธ ชาติเมธ (2556) ที่ศึกษาความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธ จ.อุบลราชธานี (เขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี) พบว่า แม้จะมีงบประมาณจากหลายภาคส่วนมาสนับสนุนการทำต้นเทียนพรรษาในแต่ละปีก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากการทำต้นเทียนพรรษาแต่ละครั้งใช้งบประมาณและทรัพยากรจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องจัดซื้อใหม่ทุกปี รวมถึงด้านแรงงานและบุคลากรในการทำต้นเทียนพรรษาดด้วย

ข้อเสนอแนะ ภาครัฐและภาคเอกชนใน จ.อุบลราชธานี ควรให้การสนับสนุนการทำต้นเทียนพรรษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณในการจัดทำต้นเทียนพรรษาของแต่ละคุ้มวัดหรือชุมชน ไม่ควรให้เป็นภาระของแต่ละวัดหรือชุมชนเท่านั้น โดยอาจให้การสนับสนุนทั้งเงินและสิ่งของตลอดจนอาหารหรือเครื่องดื่ม

2. ปัญหาช่างทำต้นเทียนพรรษาและคณะช่างที่มีฝีมือที่มีจำนวนลดลง จากเนื้อหาข้างต้นจะเห็นว่า การจ่ายค่าแรงให้กับช่างทำต้นเทียนขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละวัด โดยพบว่า วัดบางแห่งจ่ายเงินให้กับช่างเทียนเป็นค่าจ้างเหมา บางแห่งไม่ได้จ่ายค่าแรงให้กับช่าง แต่หากต้นเทียนพรรษาได้รับเงินรางวัลจากการประกวด ก็จะแบ่งเงินรางวัลให้ช่างตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน ซึ่งหมายความว่าช่างจะไม่ได้ค่าแรงหากต้นเทียนพรรษาไม่ได้รับรางวัล ซึ่งอาจทำให้ช่างเทียนขาดแรงจูงใจในการทำงาน ขณะที่ช่างที่มีฝีมือก็เริ่มหายาก โดยในปัจจุบันขาดแคลนช่างทำต้นเทียน (พระรณยุทธ ชาติเมธ, 2556) เพราะสามารถเรียกค่าแรงสูงกว่าหากไปทำงานที่อื่น เช่น ไปรับทำต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเหมาจ่ายสูงถึง 1.2 ล้านบาทต่อต้น โดยใช้ระยะเวลาเพียง 20 วัน อีกทั้งมีรายละเอียดไม่มาก คือ “เรื่องราวไม่ค่อยมี ไม่มีพยานาคเน้นลายมังกร” (นายชัย จันทรส่อง ช่างวัดพลแพน

สัมภาษณ์, 2557, 14 กรกฎาคม) ขณะที่ช่างที่มีฝีมือบางคนไปรับงานแกะสลักตกแต่งสถานที่ให้กับโรงแรมที่ต่างประเทศ เนื่องจากได้ค่าตอบแทนสูงและมีสวัสดิการที่ดีกว่า (พระครูจิตวิสุทธินาถกุล สัมภาษณ์, 2557, 8 กรกฎาคม) นอกจากนี้ ช่างทำต้นเทียนพรรษายังไม่ได้รับความเอาใจใส่จากผู้จัดงานหรือจากจังหวัดเท่าที่ควร ทั้งที่เป็นฟันเฟืองสำคัญของการประดิษฐ์ต้นเทียนและเป็นผู้ที่ช่วยสร้างชื่อเสียงให้จังหวัด

ข้อเสนอแนะ

1) ปัญหาการขาดแคลนช่างเทียนที่มีฝีมือของจังหวัด จ.อุบลราชธานีควรพิจารณาแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้กับช่างเทียน จ.อุบลราชธานี หรือจัดทำกองทุนช่างเทียน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับช่างเทียน ตลอดจนเป็นการรักษาช่างเทียนที่มีฝีมือของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป และเป็นการจูงใจให้คนรุ่นใหม่สนใจเข้ามาเป็นช่างเทียนให้กับ จ.อุบลราชธานี เพราะจากการสอบถามพบว่าช่างเทียนบางท่านไม่มีผู้สืบทอดงานเทียนแล้ว

2) ปัญหาการอนุรักษ์และสืบสานการทำต้นเทียนพรรษา โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน จ.อุบลราชธานี ควรบรรจุวิชาการทำต้นเทียนพรรษาแต่ละประเภทไว้ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา โดยเชิญช่างเทียนใน จ.อุบลราชธานี มาเป็นวิทยากรบรรยายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้กับนักเรียน นักศึกษา อันจะเป็นการอนุรักษ์และสืบสานงานเทียนให้กับคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มรายได้พิเศษให้กับช่างเทียนที่เป็นครู อีกทั้งเป็นขวัญและกำลังใจให้กับช่างเทียนได้เห็นคุณค่าของตนเองว่าอาชีพช่างเทียนถือเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีเกียรติและน่ายกย่องในความเชี่ยวชาญและความรู้ความสามารถ

3. ปัญหาสายไฟฟ้าสายเคเบิล จากการสำรวจพบว่าสายไฟฟ้าหรือสายเคเบิลของถนนบางเส้นหย่อนลงบางจุดไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ให้สูง 5 เมตร เพราะฉะนั้นขณะที่ปรับถนนสูงขึ้นแต่สายไฟและสายเคเบิลยังอยู่ในระดับเดิมจึงเกิดปัญหาขณะเคลื่อนย้ายขบวนต้นเทียนพรรษาจากวัดไปยังบริเวณทุ่งศรีเมืองเพื่อเตรียมเข้าร่วมขบวนแห่ เพราะต้องมีผู้ช่วยยกสายไฟและสายเคเบิลเพื่อให้ต้นเทียนพรรษาค่อยเคลื่อนผ่านได้

ข้อเสนอแนะ ควรจัดตั้งคณะทำงานโดยมีผู้ว่าราชการ จ.อุบลราชธานีเป็นประธานในการจัดการ เนื่องจากต้องอาศัยการประสานความช่วยเหลือจากหน่วยงานหลายฝ่ายทั้งจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นทุกปีแต่ยังไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง

ภาพที่ 9 ถนนที่ต้องยกสายไฟขึ้นเพื่อให้ต้นเทียนพรรษาเคลื่อนผ่านได้
ที่มา: วีรภัทร เกียรติดำรง (2558)

4. ปัญหาการเก็บรักษาต้นเทียนพรรษา เมื่อเสร็จสิ้นขบวนแห่เทียนพรรษา ต้นเทียนพรรษาแต่ละต้นจะนำกลับมาไว้ที่วัด หากเป็นต้นเทียนประเภทแกะสลัก จะปล่อยให้แห้งเพื่อรอการทำต้นเทียนในปีต่อไป โดยวัดบางแห่งไม่มีโรงเก็บต้นเทียน ทำให้ต้นเทียนตากฝนไม่คุ้มค่ากับความทุ่มเท แรงกาย แรงใจ ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำต้นเทียน ตลอดระยะเวลาเกือบ 2 เดือนและหากเป็นต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ปกติจะเก็บไว้ไม่เกิน 7 วัน ช่วงเทียนจะแกะเทียนออกมาเก็บไว้ในกระสอบเพื่อใช้ทำต้นเทียนพรรษาในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ แต่ละวัดควรสร้างโรงเก็บต้นเทียนพรรษา เพื่อให้มีที่เก็บที่ปลอดภัยและเหมาะสมในวันแห่เทียนพรรษาได้มีโอกาสชมและถ่ายภาพ อันจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดควรมีบทบาทในการบริหารจัดการเพราะต้องใช้งบประมาณมากในการก่อสร้างโรงเก็บต้นเทียน ขณะที่วัดบางแห่งสามารถสร้างโรงเก็บต้นเทียนพรรษาได้เองเนื่องจากได้รับเงินบริจาคจากภาคเอกชนซึ่งอยู่ในคุ้มวัดเดียวกัน แต่ยังคงมีคุ้มวัดอีกหลายแห่งที่ไม่สามารถสร้างโรงเก็บต้นเทียนพรรษาได้เนื่องจากขาดเงินทุนสนับสนุนในการก่อสร้าง

unสรุป

ต้นทุนการผลิตต้นเทียนพรรษาทุกประเภททั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะมีค่าวัสดุทางตรงมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าแรงและค่าใช้จ่ายการผลิต โดยใช้วัสดุทางตรงคือเทียนและขี้ผึ้งมากกว่าวัสดุโครงสร้าง เนื่องจากเทียนและขี้ผึ้งเป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการทำต้นเทียนพรรษา นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ว่า ต้นเทียนพรรษาทุกประเภทที่ใช้เทียนและขี้ผึ้งมากที่สุดหรือมีการจ่ายค่าแรงโดยตรงให้ช่างมาก

ที่สุด จะได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดต้นเทียนพรรษา ปี พ.ศ. 2557 อาจเป็นเพราะการใช้วัสดุที่มากโดยเฉพาะเทียนและขี้ผึ้ง ทำให้ผลงานงดงามมากขึ้น ตลอดจนการจ่ายค่าแรงงาน หมายถึงการได้ช่างฝีมือดีมาทำงาน และยังพบว่า วัดที่จ่ายค่าแรงให้ช่างจากเงินรางวัลที่ได้รับจากการประกวดไม่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า จำนวนค่าแรงมีความสัมพันธ์กับการชนะเลิศการประกวดต้นเทียนพรรษา

ข้อเสนอแนะ หากต้องการลดต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา อาจทำได้ดังนี้คือ (1) เตรียมเงินสำรองไว้ซื้อวัสดุทางตรงที่หายากและมีราคาสูงเมื่อถึงเทศกาลทำต้นเทียนพรรษา เช่น เหล็ก ขี้ผึ้ง เทียน เป็นต้น โดยควรซื้อล่วงหน้า เทศกาล กล่าวคือ การทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักขนาดใหญ่ จะต้องใช้เทียนประมาณ 4-5 ตัน หรือประมาณ 4,000-5,000 กิโลกรัม หากวางแผนซื้อเทียนไว้ก่อนหน้า เทศกาลแห่เทียนพรรษา จะราคาต่ำกว่า 50 บาทต่อกิโลกรัม แต่เมื่อถึงหน้าเทศกาลแห่เทียนจะมีราคากิโลกรัมละ 80-90 บาท ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านวัสดุได้สูงสุดได้ถึง 200,000 บาท $[(90-50) \times 5,000 \text{ กิโลกรัม} = 200,000 \text{ บาท}]$ ตัวอย่างเช่น พระครูจิตวิสุตญาณกุล เจ้าอาวาสวัดไชยมงคล จะวางแผนซื้อเทียนไว้ล่วงหน้าในแต่ละปี ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก และจำเป็นต้องติดต่อขอซื้อขี้ผึ้งไว้ล่วงหน้าข้ามปีเพราะเป็นของหายาก ตลอดจนเหล็กก็มีราคาเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ สิ่งสำคัญจะต้องพิจารณา คือ เงินงบประมาณที่กันสำรองไว้ตลอดจนสถานที่จัดเก็บ (2) ควรเก็บรักษาวัสดุหรืออุปกรณ์ในการทำต้นเทียนพรรษาให้มีสภาพดีเพื่อนำมาใช้งานในปีต่อไปได้ เช่น เครื่องมือและอุปกรณ์ของช่าง สบอตไลท์ เครื่องเป่าบล็อก ถาด กะละมัง ถังต้ม เตา แปรงทาสี สี เป็นต้น (3) ช่างที่มีฝีมือจะมีความเชี่ยวชาญและเทคนิคการเทียนให้ประหยัดเทียน

และขึ้นได้มาก หรือมีเทคนิคการใช้ปูนปลาสเตอร์น้อยลง จะทำให้ประหยัดได้ถึง 50,000 บาทต่อตัน (4) ควรใช้แรงงานจิตอาสาจาก นักเรียน นักศึกษา ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวเพื่อตัดดอกผึ้งเพื่อใช้ติดต้นเทียนประเภทติดพิมพ์เช่น ชาวบ้านในคุ้มวัดศรีประดู่แต่ละบ้านจะนำดอกผึ้งไปตัดที่บ้านแล้วนำมาส่งให้ช่าง และ (5) การขอรับบริจาคจากคนในชุมชน เช่น เงิน อาหาร วัสดุ เช่น กาบมะพร้าว ฟืน เป็นต้น

หากเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับหรือเงินรางวัลที่ได้รับจากการประกวดกับต้นทุนการทำต้นเทียนพรรษา อาจเกิดคำถามว่าคุ้มหรือไม่ หากพิจารณาในเชิงตัวเลขทางบัญชีแล้วพบว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากจำนวนเงินของงบประมาณที่ได้รับหรือเงินรางวัลที่ได้รับย่อมไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้น แต่มีความคุ้มค่าและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมของชาวอุบลราชธานีที่มีมาอย่างยาวนาน และเกี่ยวข้องกับ ความศรัทธาและความเชื่อทางพระพุทธศาสนาซึ่งประเมินราคาไม่ได้ เพราะต้องอาศัยกำลังกาย กำลังทรัพย์ ความร่วมมือร่วมใจ จิตศรัทธา ความเสียสละของช่างและคนในท้องถิ่นเพื่อร่วมสืบสานให้เป็นประเพณีที่คงอยู่สืบไป ทั้งนี้ หลายคุ้มวัดหลายแห่งจัดเทียนพรรษาดด้วยใจและจิตศรัทธา สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกินก็ตั้งรับบริจาคและหาผู้สนับสนุน โดยวัดบางแห่งมีผู้สนับสนุนหลักประจำทุกปี เช่น บางแห่งมีภาคเอกชนบริจาคน้ำแข็งให้ทุกวันตลอดระยะเวลาการทำต้นเทียนพรรษา หรือวัดบางแห่งได้รับบริจาคอาหารกลางวันสำหรับช่างเทียนทุกวัน ยกเว้นวันเสาร์-วันอาทิตย์ เป็นต้น ดังนั้น จะพบว่าวัดที่ยังคงส่งต้นเทียนพรรษาเข้าร่วมประกวดในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาในแต่ละปี จะมีเฉพาะคุ้มวัดใหญ่ที่มีสิ่งดึงดูดใจให้พุทธศาสนิกชนมาทำบุญ จึงมีเงินทุนมาทำเทียนพรรษาเพื่อส่งเข้าประกวด ส่วนคุ้มวัดเล็กๆ จะหายไปเนื่องจากไม่มีความพร้อม ขณะที่ช่างบางคนก็ต้องยอมรับค่าแรงน้อยในการทำต้นเทียนเพื่อสืบสานประเพณีให้อยู่ต่อไป

แม้ตัวเลขทางบัญชีระหว่างงบประมาณที่ได้รับจะไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้น แต่มีความคุ้มค่าและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมของชาวอุบลราชธานีภาครัฐและภาคเอกชนใน จ.อุบลราชธานีจึงควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณในการจัดทำเทียนพรรษาของแต่ละคุ้มวัดหรือชุมชน โดยไม่ควรจะให้เป็นภาระของแต่ละวัดหรือชุมชนเท่านั้น เพราะการทำต้นเทียนพรรษาในแต่ละปีถือเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ จ.อุบลราชธานี และประเทศชาติอย่างมหาศาล โดยในปัจจุบันเทียนพรรษาของ จ.อุบลราชธานี ได้กลายเป็นประเพณีสำคัญของจังหวัดและเป็นสัญลักษณ์ของเมืองอุบลราชธานี

โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นงานระดับประเทศและเทียนพระราชทานก็มีเฉพาะที่ จ.อุบลราชธานี และสิ่งสำคัญที่สุดคือ งานประเพณีแห่เทียนพรรษาช่วยส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนชาว จ.อุบลราชธานีในด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจและสืบสานวัฒนธรรมของประเทศ

บรรณานุกรม

- การทำต้นเทียนประเภทแกะสลักและติดพิมพ์. (2556). สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558, จาก http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=4&d_id=4
- ไทยแลนด์อินดัสตริคัลคอม. (2554, 7 พฤศจิกายน). แนวคิดและการจัดประเภทต้นทุน (ตอนที่ 2). สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2558, จาก <http://www.thailandindustry.com/guru/view.php?id=14424§ion=9>
- บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข. (2544). รัฐกับการลงทุนทางวัฒนธรรม: ศึกษากรณีงานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://research.culture.go.th/index.php/research/item/315-2012-09-16-04-18-21.html>
- บุษบา กิตติจันทร์โรภาส. (2554). เทียนพรรษา: รูปแบบการจัดการเพื่อสร้างความร่วมมือในการสืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษาของชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2558, จาก https://culturalscience.msu.ac.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=138&Itemid=108
- ประตือสาน. (2558, 17 มิถุนายน). เทียนพรรษา. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558, จาก http://www.isangate.com/local/candle_01.html
- ประวัติงานประเพณีแห่เทียนพรรษา. (ม.ป.ป). สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2557, จาก http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=5&did=3

เปิดปมปัญหางานแห่เทียนอุบลฯ-จังหวัดหนองคาย/ทิ้งภาระค่าใช้จ่ายให้วัด. (2549, 17 กรกฎาคม). สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2558, จาก <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=949000009132&TabID=3&>

ผลการตัดสินการประกวดต้นเทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2556. (2556). สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2557, จาก http://guideubon.com/news/view.php?t=149&s_id=91&d_id=91

พระมหาจิตินเรศ วุฑฒิมโม. (2555, 9 พฤษภาคม). บทบาทของวัดและชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2558, จาก http://www.mcu.ac.th/site/researchcontent_desc.php?ct=1&r_id=89

พระรณยุทธ ชาติเมธ. (2556). การศึกษาความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธ จังหวัดอุบลราชธานี (เขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี). สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2557, จาก http://www.mcu.ac.th/userfiles/file/thesis/Buddhist-Studies/2556_Buddhist-Studies/56-02-2-006.pdf

วีรภัทร เกียรติดำรง. (2558, 30 กรกฎาคม). ในเฟซบุ๊ก[แฟนเพจ]. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2558, จาก <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=970631992982057&set=a.167337529978178.36329.100001057962763&type=3&theater>

อริชา ชื่นใจ. (2555). เพลวเทียนยังสุกสว่างในงานแห่เทียนอุบลฯ. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2557, จาก <http://m.dailynews.co.th/Article.do?contentId=32213>

Howkins, J. (2001). *The creative economy: How people make money from ideas*. London: Allen Lane.

Throsby, C. D. (2001). *Economics and culture*. Cambridge: Cambridge University Press.

Translated Thai References

Aneksuk, B. (2001). Government and the investment of culture: A case study of the candle festival in Ubon Ratchathani province. Retrieved November 9, 2016, from <http://research.culture.go.th/index.php/research/item/315-2012-09-16-04-18-21.html> (in Thai)

Cheunjai, A. (2012). Candles still lighting a candle parade in Candle Festival in Ubon Ratchathani. Retrieved September 25, 2014, from <http://m.dailynews.co.th/Article.do?contentId=32213> (in Thai)

History of candle festival. (n.d.). Retrieved July 6, 2014, from http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=5&d_id=3 (in Thai)

Isangate. (2015, June 17). Candle festival. Retrieved November 9, 2016, from http://www.isangate.com/local/candle_01.html (in Thai)

Kiatdumrong, W. (2015, July 30). Facebook. Retrieved August 30, 2016, from <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=970631992982057&set=a.167337529978178.36329.100001057962763&type=3&theater> (in Thai)

Kitijantharopat, B. (2011). Candle: Management style to create a partnership to prolong the candle festival of Ubon Ratchathani province. Retrieved December 2, 2016, from https://culturalscience.msu.ac.th/th/download2/2/Butsaba_kitti/9%20chapter%205.pdf (in Thai)

Open crux candle Festival tents-bolstered provincial budget/cost burden to abandoned temples. (2006, July 17). Retrieved September 22, 2016, from <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9490000091328&TabID=3&> (in Thai)

PraMahajitnares Wutthidhammo. (2013, May 9). The roles of temples and community in preserving tradition of a candle procession in UbonRatchathani municipality. Retrieved August 25, 2016, from http://www.mcu.ac.th/site/researchcontent_desc.php?ct=1&r_id=89 (in Thai)

PraRonnayuth Chatametho. (2013). The study of backgrounds and changes of candle festival of the Buddhists In UbonRatchathani Province (UbonRatchathani municipality). Retrieved July 6, 2013, from http://www.mcu.ac.th/userfiles/file/thesis/Buddhist-Studies/2556_Buddhist-Studies/56-02-2-006.pdf (in Thai)

Results of 2013 UbonRatchathani Candle Contest. (2013). Retrieved July 6, 2014, from http://guideubon.com/news/view.php?t=149&s_id=91&d_id=91 (in Thai)

Thailandindustry.com. (2011, September 7). The concept and classification of costs (Part 2). Retrieved August 6, 2016, from <http://www.thailandindustry.com/guru/view.php?id=14424§ion=9> (in Thai)

The cost of producing the wax candle procession: Beeswax candles carved on the surface and candles with molded beeswax attached. (2015). Retrieved November 9, 2015, from http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=4&d_id=4 (in Thai)